

Μαρία Παλιχ

Φιλόσοφος, ποιήτρια, συγγραφέας.

Εργάστηκε σε σχέση με κίβωτο

μέχρι με Εύβοια και Ρέθυμνο.

Γνωρίζουμε και Εργασία από οδοντολόγο

Mapia J. Maczyn

η Αναστασία - Αρμενία

Εξ Υψηλῶν

αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κίπρου.

2/21/6

Ένας μικρός μετανάστης

Το μυθιστόρημα της Ε. Παιονίδου «Οι σειρήνες του Μανχάταν»

Ελλη Παιονίδου: «Οι σειρήνες του Μανχάταν». Εκδόσεις Πατάκη, 1997.

Πολύ συχνά ο λογοτέχνης έργων για παιδιά βρίσκεται στο δίλημμα αν πρέπει να παρουσιάσει ευθέως μιαν αλήθεια ή που ίσως τραυματίσει τον αναγνώστη ή να προσφέρει τη γνώση ήπια και υπαινικτικά. Αναφέρομαι στο σοβαρό ζήτημα της αυτολογοκρισίας όσων γράφουν για παιδιά. Ζήτημα που ακόμα δεν έχει διευκρινισθεί απόλυτα και που, όσο μένει στο ημίφως θα εμποδίζει τους δημιουργούς του χώρου να τοποθετηθούν ειλικρινά απέναντι στην αυτοδυναμία της τέχνης.

Εδώ, απλώς θίγω το θέμα αυτό καθώς θα αναφερθώ στο μυθιστόρημα της Ελληνικής Παιονίδου «Οι σειρήνες του Μανχάταν», που νομίζω πως διαθέτει μια πρωτιά –στο βαθμό που τουλάχιστον εγώ γνωρίζω τα ελληνικά πράγματα στο χώρο της παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας. Το θέμα του είναι η μετανάστευση Ελλήνων στις ΗΠΑ στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Γενικότερα ο απόδημος ελληνισμός της Αμερικής δεν νομίζω πως έχει σταθεί η βάση για την ανάπτυξη λογοτεχνίας που να απευθύνεται σε παιδιά.

«Οι σειρήνες του Μανχάταν» πάντως έχουν ως θέμα τα πρώτα χρόνια ενός νεαρού Κύπριου λαθρομετανάστη στη Νέα Υόρκη. Τα συναισθήματα εκείνου που έχει αφήσει ένα αγαπημένο αλλά φτωχό παρελθόν και προσπαθεί να στήσει ένα μέλλον, τα συναισθήματα εκείνου που βιώνει το δίχασμό εννοιών όπως η πατρίδα, η φιλία, η γλώσσα, όλα αυτά αποτελούν προκλήσεις για ένα συγγραφέα. Ο ήρωάς της ο Μανόλης είναι ένα απλό παλικάρι που οι οικογενειακές συνθήκες το αναγκάζουν να μαρκάρει και να βρεθεί λαθρομετανάστης στη Νέα Υόρκη. Εκεί θα προσπαθήσει να επι-

βιώσει, να ενταχθεί, να μορφωθεί, να εργασθεί. Κάποιου τον βοηθούν, άλλοι όχι. Εκείνος εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες και ονειρεύεται ένα καλύτερο αύριο. Παράλληλα δεν ξεχνά τις ρίζες του. Ενόσω προσπαθεί να επιβιώσει, η Κύπρος ζει το μεγάλο αγώνα της ανεξαρτησίας της. Εκείνος, αν και από απόσταση, παρακολουθεί τα πολιτικά γεγονότα. Και δεν ξεχνά τους δικούς του –τη μάνα, τη γιαγιά, τα αδέρφια, τους φίλους, την αγαπημένη του. Τελικά ένα λαμπρό μέλλον περιμένει τον ήρωα. Η Παιονίδου, καθώς το περιγράφει, παράλληλα σκιαγραφεί και μια ολόκληρη εποχή και μια ολόκληρη τέχνη – αυτή του κινηματογράφου (ο Μανόλης σταδιοδρομεί στο χώρο της εβδομης τέχνης).

Δεν ξέρω αν υπάρχουν συνδέσεις των μυθιστορηματικών προσώπων με υπαρκτά άτομα, αλλά σίγουρα τόσο ο Μανόλης, όσο και τα άλλα πρόσωπα του έργου έχουν ζωντάνια. Και εδώ βρίσκεται η ιδιαίτερη ικανότητα της Ελληνικής Παιονίδου να γράφει για παιδιά. Ενώ περιγράφει ένα κόσμο που συχνά αγγίζει τα όρια του ζόφου (οικονομικού, κοινωνικού και ερωτικού), εντούτοις ούτε μια στιγμή δεν χάνει την αξιοπρέπειά της, μια αξιοπρέπεια καθόλου ψυχρή, αλλά αντίθετα ιδιαίτερως αισθαντική. Λες και σου μιλά κάποιος άνθρωπος που αν και έχει ταλαιπωρηθεί, εντούτοις καταφέρνει να μη σε κάνει να τον λυπάσαι, γιατί διαθέτει αυτοσεβασμό και μια αριστοκρατικότητα.

Το κείμενο της Παιονίδου, είναι απλό και σχεδόν επικό. Δεν μπορεί να ξέρω αν η συγγραφέας αυτολογοκρίθηκε ή όχι. Πάντως αφηγείται τα γεγονότα ρεαλιστικά, χωρίς να προκαλεί ή να προσβάλλει τον ψυχικό κόσμο του νεαρού αναγνώστη, από τις προσλαμβάνουσες του οποίου εξαρτάται η κατανόηση του βιβλίου.

ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

Απόσπασμα

της εκθέσεως του αναπληρωτού Γενικού Γραμματέως
της Ακαδημίας Αθηνών Νικολάου Κονομή
που αναγνώσθηκε κατά την πανηγυρική συνεδρία της 30ης Δεκεμβρίου 1997

B. ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

B16. Το βιβλίο "*Βαρδούσια. Στα χωριά της ορεινής Δωρίδος*", γραμμένο με ακρίβεια και γνώση, αλλά και με ενθουσιασμό και συγκίνηση, αποτελεί πολύτιμη συμβολή στην έρευνα της περιοχής από κάθε άποψη (ιστορική, γεωγραφική, κοινωνιολογική, λαογραφική και οικολογική).

Για το βιβλίο αυτό απονέμεται στην συγγραφέα του κυρία **Μαρία Λουκοπούλου - Πατίχη** βραβείο.

Ακριβές Απόσπασμα

Αθήνα, 30 Δεκεμβρίου 1997

Ο Γενικός Γραμματέας

κ.α.α.

Νικολάου Κονομή

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΝΟΜΗΣ

Μαρία Παττίχη
Παπαδιαμαντοπούλου 53
115 28 Αθήνα

κ. Έφη Πακουρίδα

Μιχαήλ'ου Παρίση 14

3091 Ηράκλειο

ΚΥΠΡΟΣ

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ
BY AIR MAIL - PAR AVION